

Сім'я

під
прицілом

Зміст

Передмова	2
Як бути хорошою матір'ю?	3
Люблячий батько, який він?	10
Ланцюгова реакція	15
Розлучитися не можна пробачити. Де поставиш кому? . . .	19

Передмова

Ця невелика книжка, «Сім'я під прицілом», створена для того, щоб допомогти людям зберегти свої сім'ї. Коли Господь Бог створив Адама і Єву, поєднав їх і благословив їхній сімейний союз, Господь ясно попередив, що Бог поєднав, то людина нехай не руйнує, тому що вони двоє є одним тілом. Господь подарував їм будинок – Еденський сад, і вони були дуже щасливі удвох. Але Люцифер, названий сатаною, позаздрив їхньому щастю і вирішив докласти всіх зусиль, аби зруйнувати те щастя. Він намагався внести дисгармонію в цю прекрасну сім'ю і, на превеликий жаль, йому це вдалося. Він схилив Єву до гріха, вона в свою чергу свого чоловіка і так було покладено початок гріха в нашому світі. Гріх привів до того, що любов зникла з їхніх сердець і вони почали звинувачувати один одного, а потім і Бога. Але Господь Бог не залишив людину на смерть, Він послав в наш світ Сина Свого для викуплення грішника. Христос приніс в наш світ ЛЮБОВ.

Сатана сьогодні працює над тим же: він повністю намагається зруйнувати Божі встановлення, які людина винесла з Едену. І одна з установ – це шлюб. Він повністю спотворив значення і встановлення шлюбу. Господь Бог бажає, щоб усі сім'ї зберегли чистоту шлюбу і цілісність сім'ї. Кожен, хто вступає в шлюб, дає обіцянку своєму супутнику життя і це все фіксується на Небі. Перед Богом пишеться пам'ятна Книга і коли шлюб реєструється на землі, він обов'язково реєструється і в Небесних Книгах. Нехай Добрий Бог рясно благословить кожного читача цієї книги і щоб кожен міг зберегти чистоту шлюбу та не руйнував свою сім'ю.

Як бути хорошою матір'ю ?

Мама, матінка, матуся... Як красиво, м'яко, але водночас авторитетно та урочисто звучать ці слова!

Багато дівчат, коли мріють про свою сім'ю, звичайно ж, мріють і про дітей, адже бути мамою – це честь. Однак чи так легко бути нею?! Що повинна знати кожна молода жінка, яка збирається стати матір'ю? Що повинна знати кожна мама, коли з'являється малюк? Давайте поміркуємо на цю тему більш серйозно і зазирнемо глибше, ніж зазвичай звикли робити більшість матерів.

Коли молода сім'я планує народження дитини, їм треба спочатку подумати не тільки про матеріальне забезпечення малюка, а й про його моральне та духовне виховання. Зараз прийнято думати так: якщо малюк ситий, одягнений, має все необхідне, значить все в порядку. Якщо будинок повний іграшок, смартфонів, комп'ютерів... значить дитина забезпечена, вона щаслива і ні в чому не має потреби. А чи це так? Хіба цього достатньо? Чи замінить усе це, так зване «благополуччя», ЛЮБОВ, ЛАСКУ й НІЖНІСТЬ матері, які настільки потрібні дитині?!

Турбота про здоров'я дитини та її добробут починається ще до її народження. Кожна жінка повинна знати, що ще до народження малюка, якого вона носить під серцем, усі її звички – погані чи хороші – впливають на нього. Якщо мати бажає добра своїй дитині, вона повинна дотримуватися певних принципів, проявляти помірність і бути самовідданою. Нероз-

умні порадики запевняють, що мати може задовольняти кожне своє бажання і примхи, але така точка зору є не тільки хибною, але й шкідливою. Нестриманість матері призводить до того, що дитина народжується слабкою і фізично, і розумово, і морально. Ще більше, аніж за погані пристрасті й спотворені смаки, батьки відповідальні за тілесні недоліки тисяч дітей, народжених сліпими, глухими, хворими або недоумкуватими.

Що значить бути матір'ю?! Чи легко бути нею?! Бути мамою означає, що ти зрікаєшся себе і своїх звичок, егоїзму і самозадоволення та готова віддати всю любов і ласку своїм дітям. З появою дітей у матері починається інше життя, життя старанної праці, сповнене віддачі й самопожертви, але ця праця буде сповна винагороджена: мати поже добрі плоди в похилих своїх літах та нагороду від Господа.

«Мама, мама!» – чути голос то від однієї, то від іншої стривоженої дитини. У відповідь на ці заклики мати повинна встигнути всюди, задовольняючи їхні потреби. Одна дитина опинилася в скрутному становищі, і мудра мати повинна рятувати її. Інша настільки задоволена якимось своїм винаходом, що хоче, аби мама побачила його, сподіваючись, що і вона буде рада. Материнське слово схвалення надовго освітлить серце дитини. Мати може щедро зливати на своїх улюблених дітей дорогоцінне світло і радість. Вона може настільки сильно притягувати до себе серця дітей, що спілкування з нею буде для них найбільш бажаною подією у світі. **ЛЮБОВ МАТЕРІ НІХТО І НІЩО НЕ ЗАМІНИТЬ!!!**

Хіба іграшки та всі інші матеріальні блага замінять увагу і розуміння матері? Куди біжить дитина, коли вона впала і вдарилася? До кого вона звертається з якимись radoщами, хвилюваннями, питаннями, якщо не до матері? Яка користь дитині від тих матеріальних цінностей, якщо нікому її пожаліти, приголубити, поспівчувати, порадити, захистити тощо. Яка користь від тих іграшок і від смартфонів, якщо немає поруч матері, неньки, яка сповнена любові та співчуття?! Чи замислювалися ви, МАТЕРІ, над цим питанням?

У МАТЕРІ запитали: «Кого з дітей ти любиш найбільше?» Мати відповіла: «Молодшенького, поки не виросте! Хворого,

поки не одужає! Того, хто покинув дім, поки не повернеться! І КОЖНОГО, поки Я ЖИВА!!!»

Для кожної дитини у люблячої матері є місце в її величезній душі, тому її серце сповнене любові та співчуття до кожної своєї дитини.

Кожна мати має величезний вплив на своїх дітей або до добра, або до зла. Вплив матері – це безперервний вплив, і якщо він завжди правильний, то характер кожної її дитини буде свідчити про її переконаність і моральну гідність. Її усмішка та заохочення можуть стати силою, що надихає. Вона може сповнити світлом серце своєї дитини словами любові та підбадьорюючою усмішкою.

Формувати розум і характер дитини – ця відповідальність в основному лежить на матері, а це кропітка і важка праця. Ця робота починається з раннього віку її дитини. Матері слід підпорядковувати собі волю і характер дитини і навчати її слухняності. Кожна мати повинна знаходити час переконувати дітей, аби вони виправляли свої помилки і терпляче направляли їх на праведний шлях. Жінка, яка дала дитині життя і вигодувала її своїми грудьми, справляє на неї також розумовий і духовний вплив, формуючи характер і мислення дитини.

Звертаюся до всіх матерів: не забувайте, що доля ваших дітей у значній мірі залежить від вас! Вам слід спонукати дітей довіряти вам їхні таємниці, виливати всю печаль серця, їхні маленькі повсякденні неприємності та переживання.

Іноді можна почути скарги матері: «Син (донька) взагалі мене не слухається, я не знаю, що з ним (з нею) робити». Коли я чую такі слова, то дивуюся, чому дитина може не слухатися рідну матір? Коли вона перестала бути для своєї дитини авторитетом і чому дитина взяла владу над своєю матір'ю? Коли обірвався той ніжний контакт, який з'єднує матір і дитину? Відповідь проста: все це трапляється через сліпу любов, батьки в усьому потурають всім примхам дітей, тоді діти беруть верх над батьками, і вони опиняються в полоні у власних дітей. Ставши рабами дітей, батьки сліпо йдуть у них на повідку. Як багато обтяжених, виснажених важкою працею батьків стають рабами власних дітей, у той час як діти внаслідок отри-

маного виховання живуть собі на втіху, розважаються і звеличують себе. Вони неслухняні, невдячні, але винні в цьому їхні отці та матері.

А буває і таке, що все йде самопливом. Мамі взагалі немає справи до дітей, і як результат діти самі по собі виростають неслухняними, грубими і жорстокими. Мати для них не авторитет, та й батько теж.

Ще одну дуже велику помилку у вихованні дітей допускають матері, коли приховують від батьків помилки і погані вчинки своїх дітей. У жодному разі не можна таке робити! Навпаки, коли батько приходить з роботи, любляча мати повинна розповісти в присутності дитини батькові про те, що було погано зроблено, але без криків і докорів. Дитина повинна розуміти, що вона несе відповідальність за те, що робить, а за погані вчинки потрібно відповідати. Якщо ви приховуєте погані вчинки дітей від батька, то це обман, і діти це відразу помічають, а потім вони і вас будуть обманювати, адже від вас вони навчилися нечесності. І так починається порочне коло, а потім ми дивуємося, звідки дитина навчилася хитрувати і обманювати.

Ми не повинні забувати, що яка мати, такі й діти. Дитина з більшою готовністю сприймає життя і приклад матері, ніж батька, тому бути матір'ю – це велика відповідальність, це важка і кропітка праця. Якщо діти бачать в матерях нечесність, хитрість, лукавство, обман, осудження тощо, вони не можуть бути кращими. Діти – це відображення матері.

Є ще дуже велика помилка матерів, коли вони думають і говорять: «Мої діти нічим не гірші за інших». Однак, роблячи так, багато матерів гублять своїх дітей, тому що не виправляють погані звички і нахили характеру своїх дітей.

Часто можна почути ще такий вислів: «Важкий перехідний вік». Дорогі матусі, запам'ятайте: важкий перехідний вік – це погане виховання і ніяк не інакше. Все, що ми сіємо, те й пожинаємо. Якщо ми правильно і з великою **НЕСЛІПОЮ** любов'ю виховуємо наших дітей, то ніколи у них не буде «важкого перехідного віку».

Мудрий Соломон написав: *«Різка й поука премудрість дають, а дитина, залишена тільки собі, засоромлює матір»*

свою». Дитина, залишена у нехтуванні, стає важкою дитиною, а потім мами замість того, щоб виправити становище, поки ще є надія, відразу ставлять клеймо «важкий віковий період», «невиправний», і залишаються далі байдужими до виховання свого чада. О, яка це велика та фатальна помилка! Як багато матерів у похилому віці заливаються сльозами, шкодуючи про втрачені можливості у вихованні своїх непокірних дітей. Якщо не хочете турбуватися про виховання дітей в їхньому ранньому віці, тоді з часом пожнете жалюгідний і сумний врожай своєї недбайливості й байдужості до власної дитини. Тому дітей слід навчати, виховувати, дисциплінувати, поки вони не стануть слухняними і не почнуть поважати авторитет батьків. Чиніть зі своїми дітьми чесно і сумлінно. Працюйте мужньо і терпляче. Не бійтеся труднощів, випробувань, тягот і страждань, не шкодуйте ні часу, ні сил. Майбутнє ваших дітей покаже якість вашої праці.

Мати – королева сім'ї, а діти – її піддані. Вона повинна розумно керувати своїм будинком, зберігаючи материнську гідність. Її вплив на родину має бути першорядним, а її слово – законом.

Ми живемо у світі, де весілля важливіше за кохання, де зовнішність важливіша за розум. Ми живемо у світі, де смартфон важливіший за власну дитину, а вечірки та компанії важливіші за сім'ю. Ми живемо у світі, де безрозсудність важливіша за мораль, а розбещеність важливіша святості шлюбу.

Ми живемо у світі, де жінка спокійно може промінати свою дитину на коханця. Ми живемо у світі, де алкоголь та сигарети важливіші, ніж здоров'я немовляти, якого жінка носить під серцем. Вона не хоче розуміти, що мати, котра вживає спиртні напої та палить цигарки, може нагородити і нагороджує свою дитину спотвореними бажаннями, запальністю, нервозністю і поганою кров'ю, дитина може народитися неповноцінною і навіть потворою чи калікою.

Ми живемо в світі, де шлюб вже не вважається високою мораллю. Стало «модно» жити в цивільному шлюбі. Так званий «цивільний шлюб» набирає більших обертів. Люди не розуміють, що цивільний шлюб – це союз жінки з низькою само-

оцінкою і чоловіка з низьким рівнем відповідальності. Вони народжують на світ дітей, а потім ці діти ростуть сиротами при живих батьках. У свідоцтві про народження дитини, там, де графа «батько» стоїть прочерк. Світ сповнений дітей без батька, без роду і племені. Хіба це не гріх?! Цивільний шлюб для жінки – ілюзія сім'ї, а для чоловіка – ілюзія свободи. А в очах Бога – блуд. Господь буде судити розпусників і перелюбників. Хіба справжня мама дозволить собі народити дитину без батька? Такі діти ростуть моральними інвалідами, без самооцінки і в постійному соромі, що у них немає батька.

Ми живемо у світі, де безрозсудні матері спокійно можуть залишати своїх новонароджених немовлят де завгодно, навіть у смітнику. Коли ми читаємо газети або слухаємо останні новини, скількох дітей знаходять викинутими, пекучий страх охоплює нас, і з жахом думаємо: як так можна? Куди ділася материнська любов? Як можна залишати свою дитину на смерть без краплі жалю і докорів сумління? ХХІ століття надворі, вік технологій та відкриттів, наука пішла вперед, але людська мораль деградує швидкими темпами, а страх перед Богом і докори сумління зовсім зникають. Висновки: це все ознаки останнього часу, світ котиться до смерті, і кінець неодмінно прийде.

Коли дивишся, як тварини ніжно піклуються про своїх дитинчат, оберігаючи їх, і порівнюєш з деякими матерями-зозулями, відразу виникає питання: чому жінка, у якої є розум, поводить гірше тварини??? Куди поділися материнський інстинкт і материнська любов у таких горе-матерів? Мені здається, тут лише одна відповідь: пропила, прогуляла, нічого материнського і жіночого не залишилося. Жіночий рід деградує. Крапка.

З часом стає більше жінок, котрі не хочуть брати на себе відповідальність, не хочуть бути матерями, тому намагаються позбутися від дітей будь-якими способами. Вони вважають за краще залишати дітей у бабусь, наймають няньок, аби зняти з себе материнський тягар за своїх дітей. Їм лише б погуляти, попити, «потусуватися», а діти – зайвий вантаж, який їм заважає, тому намагаються залишити їх десь на стороні. Інші ж порину-

ли з головою у свій бізнес, їх цікавлять тільки кар'єра, гроші та розкіш, вони забули, що таке материнський обов'язок.

Часто-густо можна почути: начебто благополучні сім'ї, живуть в достатку, а їхні сини стали наркоманами чи алкоголіками, а дочки ще й... м'яко напишемо «жінками легкої поведінки». Чому??? Чого не вистачало цим дітям??? Відповідь проста і зрозуміла: дітям не вистачає материнської любові, доброти, спілкування, розуміння, співчуття... Вони не знаходять вдома тепло сімейного вогнища, яке виходить від люблячої матері та від турботливого батька. Діти роблять висновок, що вони є тягарем, до них нікому немає діла, ось і шукають на стороні якусь підтримку. А що ж там, на стороні??? Як правило, наркотогровці шукають саме таких дітей забезпечених батьків і роблять свою брудну справу, а в результаті ми маємо те, що маємо: суспільство молодих людей з черствими серцями, повними жорстокості та ненависті до своїх батьків та до всього суспільства. Діти стають злими і жорстокими – одні через бідність, інші – від достатку, але в обох випадках вони відчували брак материнської любові, турботи, спілкування, розуміння тощо і не відчували поруч плече турботливого батька.

Дорогі мами, ньєнки, матусі!!! Не шкодуйте часу для своїх дітей, спробуйте з ними подружитися, знайдіть час їх послухати і зрозуміти. Зробіть їх своїми друзями. Не соромтеся запитати їхню думку в якихось справах. Неодмінно намагайтеся кожен раз вибачитися, якщо чимось їх образили. Оберігайте їх своїм теплом, постарайтеся, щоб ваш дім для них став фортецею. Намагайтеся часто з ними розмовляти про все, і ви побачите, що криється в схованці дитячої душі. Намагайтеся направити їхні думки до піднесеного і доброго, вчіть їх любити Ісуса. Поясніть їм, що ви їм довіряєте, що ви вірите в них і вам не байдужа їхня думка. Намагайтеся любити їх всією душею, аби вони відчували, що вони для вас дорожчі за все на білому світі, і тоді вони ніколи не стануть спільниками поганих компаній.

Ще одна біда ХХІ століття – інтернет. Скількох дітей і молоді погубила ця начебто і добра, але водночас і злощасна павутина. Дорогі матусі, не дозволяйте, щоб ваших дітей виховував інтернет, тому що є випадки, коли діти дійшли до суїциду.

Обов'язково, обов'язково поцікавтеся, з ким дружать ваші діти і хто такі їхні друзі. Так роблячи, ви ніколи не втратите своїх дітей, і вони ніколи не будуть шукати підтримки на стороні. Вони завжди будуть бігти додому, бо там їх люблять і чекають, там пахне «смаколиками», там їх чекає надійний друг, **ЛЮБЛЯЧА МАМА** і, звичайно, тато.

Що значить бути мамою??? Любляча Мама – це кропітка праця і постійне хвилювання за дітей. Мама-християнка – це сльози щастя в очах від радості за слухняних дітей. Ласкава і ніжна мама як ніхто вміє прощати, а погане більше не згадувати. Мама вміє з любов'ю проводити і з терпінням чекати, приховуючи від сторонніх очей свої переживання. Тільки любляча мама, будучи втомленою і в постійному хвилюванні, може бути щасливою від того, що її сім'я – діти і чоловік, щасливі разом з нею. Мати тільки тоді щаслива, коли щасливі та здорові її діти, і подвійно нещасна, коли її діти нещасні. Коли дітям боляче і погано, мамі подвійно гірше і болючіше. Така вона – справжня мама, матуся, мамуся.

Люблячий батько, який він?

Одного разу мені довелося бути свідком дуже сумної картини. На дитячому майданчику було шумно, гралися діти. Однак серед цієї юрби дітей був також чоловік, який весело сміявся, коли ловив свою доньку, що з'їжджала з гірки. Дівчинка була дуже щаслива і голосно сміялася, коли тато ловив її в обійми. Інші діти весело гралися, голосно кричали, тільки одна дівчинка, притискаючи до своїх грудей розпатлану ляльку, пильно спостерігала, як цей чоловік і його донька весело гралися разом. Через деякий час ця маленька дівчинка років п'яти підійшла до цього чоловіка і звернулася до нього: «Дядьку, пограй і зі мною трохи, а то у мене тата немає, він нас покинув. Я бачила його з іншою тьотею. Мама сказала, що він більше нас не любить, тому пішов до чужої тьоті». Якби ви бачили вираз обличчя цього чоловіка! Мені здалося, що він зараз розплачеться, як мала дитина. Він стояв, дивуючись, і не знав, що сказати цій нещасній дитині. Він посміхнувся їй, простягнув руку і погладив її волосся. У цей момент з відкритого вікна першого поверху п'ятиповерхового будинку виглянула жінка і веселим голосом крикнула: «Ей, любі мої, йдіть вечеряти!» Ніхто не звернув уваги на цей голос, крім молодого чоловіка та його доньки. Він з боєм на обличчі посміхнувся цій нещасній дівчинці, яка стояла нерухомо біля нього, погладив її ще раз по розпатланому волоссі, схопив свою доньку на руки і, ніжно притискаючи її до себе, попрямував до будинку. У мене, як і у

деяких матерів, які мовчки дивилися на все це, з'явилися сльози на очах, і до горла підступив клубок. Від такої несамовитої сцени ніхто не міг промовити ні слова. Кожна з них попрямувала до своєї дитини і почали розходитись по домівках. Залишилися на майданчику тільки ті діти, які гуляли самі. Серед них залишилася і та дівчинка, на обличчі якої відбивався дитячий невимовний і невисловлений біль.

Хочеться запитати чоловіків, які залишають своїх дітей: як ви можете так легко і без краплі жалю залишати їх? Який дух керує вами? Невже ви не думаєте, що в старості пожнете те, що сіяли в молодості?

Чому ви здатні тільки народжувати на цей світ дітей, а бути справжнім батьком ви не можете? Чому? Чому? Чому? Невже вам не шкода вашого сина чи доньки, коли їм, подорослішавши, доведеться заповнювати анкети, де вказана графа «батько», і вони поставлять прочерк? Як можна зробити дітей напівсиротами, коли ви живий і здоровий чоловік?

Але є й інші батьки, які думають, що якщо вони купують дітям все необхідне, дитина нагодована, одягнена, то це все – значить вони виконали свій батьківський обов'язок. Купують дітям айфони, смартфони, і діти захоплюються інтернетом настільки, що стають, як зомбі, які залежать тільки від всесвітньої павутини, інакше вони не уявляють свого життя. Дуже сумний факт, але більшість дітей у наш час – зомбі. Дітей виховує інтернет. Чому стільки дітей стають наркоманами, алкоголіками, розпусними і навіть доходять до суїциду?! Та тому, що їх завчасно не навчили, їм не вистачало батьківського плеча, уваги і розуміння. Дитина потребує не тільки матеріальних благ, дитині потрібне батьківське тепло та увага, дитині потрібен розуміючий і люблячий батько, який займається нею і допомагає знайти вихід з будь-якої ситуації. А коли дитина позбавлена всього цього, вона шукає спілкування в інтернеті, а там знаходить більше поганого, аніж доброго.

А скільки чоловіків створюють інші сім'ї, живуть окремо від своїх дітей і тільки посилають якісь кошти, та деякі й цього не роблять! Взагалі забувають, що у них є ще й діти десь. Іноді доводиться чути: «Я аліменти плачу вчасно!» Дорогі чоловіки,

хіба справа тільки в грошах? Чи ви знаєте, як діти сумують за вами? Чи ви знаєте, як дітям боляче дивитися, коли бачать, як їхні однолітки йдуть поруч з батьком, а у них немає цієї можливості??? Ви зазирали їм у вічі у такі моменти??? Чому ви думаєте тільки про себе, про свої амбіції і свої примхи?

Батьки, поверніться обличчям до своїх покинутих дітей, зазирніть у їхні очі, і ви побачите там біль, невимовний біль. Як завжди, покинуті діти ростуть заздрісними і злими, бо вони з малих років заздрили іншим, а ця заздрість і злість укорінюється з віком і стає однією великою бідою. А потім виникає питання: звідки стільки злості в цьому світі? Чому молодь жорстока? Це виходить автоматично, а винні батьки, які залишають дітей напризволяще.

Родинне вогнище – найпривабливіше місце у світі. Батьки не тільки повинні дбайливо оберігати майбутнє щастя та інтереси своїх дітей, але також зробити своє сімейне вогнище, наскільки це можливо, затишним та рідним місцем. Це має набагато важливіші наслідки, аніж придбання речей чи накопичення грошей. Для дітей будинок необхідно зробити найпривабливішим місцем на світі, і найпривабливішим в ньому має стати присутність не тільки матері, але й батька. Діти – чутливі, люблячі натури. Їх легко порадувати і також легко засмутити. М'яка поведінка, слова і справи, в яких проявляється любов матері і батька, можуть завоювати серця своїх дітей.

Часто батько упускає сприятливу можливість, щоб повернути своїх дітей до себе і встановити з ними тісний зв'язок.

Багато батьків не розуміють, що після роботи для кожного з них буде приємною зміною провести деякий час зі своїми дітьми. Якою б не була його робота, вона не настільки важлива, щоб він міг виправдовувати свою недбалість в тому, щоб виховувати своїх дітей і навчати їх.

Батько не повинен бути настільки поглинений діловим життям, інтернетом або читанням газет, книг, щоб не мати часу для вивчення характерів і потреб своїх дітей. Він повинен знаходити шляхи і можливості, щоб займати дітей корисною працею, що відповідає їхнім різноманітним здібностям та інтересам. Батьки

повинні знайти час, щоб об'єднатися з дітьми, співчуваючи їм в їхніх маленьких бідах, пов'язуючи їхні серця з собою міцними узами любові і маючи вплив на їхній розум, що розвивається. Варто тут згадати слова мудрого царя Соломона: *«Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не вступиться з неї»* (Приповісті 22:6). Для того щоб мати слухняних і вихованих дітей, треба їх навчати і виховувати з дитинства. Далі мудрий Соломон говорить: *«...а дитина, залишена тільки собі, засоромлює матір свою»* (Приповісті 29:15).

Та хіба тільки матері вона робить сором? Хіба отці не соромляться, коли їхні діти розпусні й неслухняні? Тому батько, в якого є діти, повинен зрозуміти, що незалежно від того, ким він працює, він ніколи не повинен нехтувати дітьми. Він народив цих дітей на світ і став відповідальним перед Богом, він повинен робити все, що в його силах, щоб уберегти їх від несвятого впливу і поганих товариств. Він не повинен залишати своїх дітей цілком під опікою матері. Це буде для неї занадто важким тягарем. Він повинен влаштовувати справи, враховуючи найважливіші інтереси матері і дітей. Дорогі татусі, поєднуйте ніжність зі строгістю, доброту і співчуття – з твердим обмеженням. Присвячуйте кілька годин свого часу дітям; намагайтеся краще пізнати їх, займайтеся разом з ними працею і спортом, завойовуйте їхню довіру. Розвивайте дружбу з ними, особливо зі своїми синами. Так ви будете чинити сильний вплив на добро. Візьміть дітей за руку і частіше гуляйте з ними. У такі моменти можна розмовляти з ними про все і давати їм цінні настанови.

Зверніть увагу, коли дівчинка чи хлопчик йдуть поруч за ручку з татом, який у них гордий і щасливий погляд. Діти щасливі, що у них є батько, і вони пишаються цим. Тільки, на превеликий жаль, багато чоловіків позбавляють такого щастя своїх дітей. Татусі, будьте ласкаві, любіть своїх дітей і не позбавляйте їх такого щастя і такої радості. Пригорніть дітей до себе, дружіть з ними і вони не будуть шукати іншої компанії та іншого товариства, де можуть навчитися поганому.

Іноді, гуляючи по парку або ж йдучи по вулиці, можна спостерігати таку сумну картину: тато йде, тягнучи за руку дитину, а в зубах у нього сигарета і димить, як паровоз, а в іншій

руці пляшка пива. У таких випадках хочеться зупинити такого татуса і запитати: невже сигарета і пляшка пива дорожчі за власну дитину? Чому не можна йти поруч зі своєю дитиною без сигарети, без пива, без того, щоб отруювати дитину цим їдким димом? Чому б не йти поруч, розмовляючи, наставляючи дитину мудрими порадами? Який приклад, у такому випадку, бере дитина від вас? Чого розумного вона навчиться?

Перш ніж народжувати дітей у цей світ, чоловіки повинні виховувати себе, вчитися, щоб знати, як правильно виховувати дітей. Правильно виховані діти, вийшовши з батьківського дому, будуть корисні для суспільства і зможуть правильно побудувати і свою майбутню сім'ю. А коли благополучні сім'ї, тоді і суспільство процвітає. А ті діти, які не отримали належного виховання, росли в неблагополучних сім'ях, не придатні ні до чого, ні для суспільства і не для того, щоб створити міцну і гарну сім'ю. І тоді ми маємо те, що маємо: неблагополучні сім'ї, а також неблагополучне суспільство, тому що такі сім'ї становлять це суспільство. Ось такий кругообіг!

Дуже сумно, коли дітям дозволяють рости без пізнання Бога. Коли дитина не навчена поважати Бога і батьків, тоді вона втрачає і людську совість. Батько як голова сім'ї повинен знати, як виховувати своїх дітей, щоб вони стали корисними членами суспільства і вірно виконували свій обов'язок.

Деякі батьки, хоча вони і називають себе релігійними, не вчать своїх дітей, що потрібно служити Богу й бути слухняними. *«Страх Господній – початок премудрости»*. Але це не той страх, що Господь страшний і Його треба боятися. А той страх, щоб не грішити і цим не образити Господа Бога. Ця істина повинна відбитися в житті кожного, у кожному характері. Вірне уявлення про Бога через пізнання Христа, Який помер, щоб ми могли отримати спасіння, має відобразитися в їхньому розумі.

Ангели радіють у домі, де Бог є верховним Правителем, де дітей вчать поважати релігію, Біблію та їхнього Творця. Такі сім'ї є найуспішнішими, а їхні діти – вихованими, вони приносять велику користь для суспільства.

Дорогі батьки! Якщо ви до цього часу не приймали участі у вихованні ваших дітей, то постарайтеся надолужити втрачене.

Сійте добре насіння в серцях ваших дітей і тоді в старості пожнете гарний врожай.

Прочитайте уважно ці сповнені болю рядки:

Я знаю хлопчика... Він в «тата» все грає,
Десь п'ять йому років... навкруг дівтора;
– А де же твій батько? Хлопчина змовкає:
– Не знаю... Він, певно, покинув мене.

А очі, мов зорі, й немає гарніших,
Та в них вже видніється корінь біди:
Не має він друга, не має він батька,
Самотній, залишений він назавжди!

Дивлюсь я на хлопчика, й серденько мліє,
По тілу проходить палючий свинець:
Він «батьком» сьогодні себе називає...
Ти чуєш, мужчино? Ти чуєш, отець?

Росте твій синочок, мов гілочка, тонкий,
Не знає з народження твого плеча.
Поглянь же хоч раз в ті сумні оченята,
Блистять в них по батьку німая сльоза.

Як часто, сховавшись від всіх у куточку,
Малюк буде плакати з твоєї вини,
Він бачив, що тато його грається з іншим
Щасливим синочком, а міг бути він.

А далі – питання піде за питанням,
І так все життя він шукає себе.
І кожного разу в очах зі сльозами
По батькові буде ім'я він писати.

Верона Шумилова

Переклала на українську мову Вікторія Мельничук

**Вдумайтеся в ці рядки, і якщо це вас стосується, виправ-
тесь, поки є можливість!**

Ланцюгова реакція

Часто ми спостерігаємо таку сцену. Чоловік прийшов з роботи без настрою і накричав на дружину. Дружина, у свою чергу, почала кричати на дітей, тому що поганий настрій від чоловіка передався їй. Діти обтяжені й скривджені вийшли на вулицю і почали штовхати та ображати собаку або кішку і як результат – у всіх зіпсований настрій. Це називається ланцюгова реакція. Часто буває таке і в колективі на роботі. Начальник накричав на заступника, заступник – на меншого за посадою, той, у свою чергу, – на інших і в результаті у всього колективу зіпсований настрій, а потім цей поганий настрій переноситься на сім'ю. І так без кінця-краю. Чому? Чому, коли хтось нам псує настрій, ми, у свою чергу, псуємо його іншим? Давайте звернемося знову і знову до Слова Божого, Біблії, тому що тільки в ній ми знайдемо відповідь на всі запитання, тому що тільки там джерело мудрості. Що ж нам пише мудрий Соломон?

«Уста праведного уподобання знають, а уста безбожних – лукавство» (Приповісті 10:32).

І ще: *«Дехто говорить, мов коле мечем, язик же премудрих – то ліки» (Приповісті 12:18).*

Язык мудрих лікує! Як же це так виходить? Звичайно, тут мудрий Соломон має на увазі буквальне лікування. Коли людина чує тільки приємні слова, вона не нервує, не отримує стреси тощо. Усі ми знаємо, уся медицина доводить, що в більшості випадків хвороба розвивається на нервовому ґрунті. Якось прочитала таку цитату: *«Я бачила, як словом душевні рани лікують».*

Звичайно, ми завжди бачимо зовнішні хвороби і тоді шкодуємо хворого і співчуваємо йому. А як стосовно пораненої душі? Звичайно, душі не видно, тому ми часто і не звертаємо уваги на зранені душі, але більшість людей знають, як довго *«душа»* болить, бо рани лікуються, а рубці залишаються. Як важко виліковуються глибокі душевні рани, а часом вони болять все життя... Як же нам бути, щоб не завдавати нікому душевного болю і не привести людину до стресу або до нервового стану?

На роботі кажуть: *«Нерви залиш вдома»*, а вдома ж кажуть: *«Нерви залиш на роботі»*. А куди ж їх подіти, ці нерви??? І звичайно, знову і знову відповідь нам дасть наймудріша книга Біблія. Коли ми читаємо і вникаємо в глибокий сенс Слова Божого, то воно розчиняється в нас, і ми змінюємося. Змінюються наші висловлювання, у нас з'являються терпіння і поблажливість. Приблизно так, як ми п'ємо чистий виноградний сік, ми відразу відчуваємо приплив сил і енергії. Цей сік всмоктується в наш організм, у нашу кров і приносить добрий результат. Так і Слово Боже, якщо ми читаємо Його і намагаємося втілити в життя, то це і є те, що воно розчиняється в нас. Ми всі є християнами, і ми повинні намагатися наслідувати Христа. Якщо ми намагаємося наслідувати Його, то ми ніколи не будемо ранити або ж зливати злість на когось. Тоді ми залишимо свої *«нерви»*, як *«закладку»* в Біблії. Якщо ми йдемо за Христом, то Його заслуги ставляться нам і сходять до Отця, як пахощі любі, а чесноти характеру нашого Спасителя, втілені в наших серцях, поширюються навколо нас дорогоцінними пахощами. Дух любові, лагідності та поблаж-

ливості, яким просякнуте все наше життя, буде поширювати пом'якшувальний вплив на запеклі серця і завойовувати для Христа найзлісніших противників... Дух любові та лагідності розчиняється в нас, і тоді «нерви» просто зникають. І ми, приходячи додому з роботи або з іншого роду занять, не будемо зливати злість на членів нашої родини, а також на роботі теж будемо без «нервів», тому що вони розчинилися в цій субстанції, Слові Божому. І тоді у нас не з'явиться бажання робити або відповідати комусь на зло, як нас попереджає Слово Боже: *«Не робіть нічого підступом або з чванливости, але в покорі майте один одного за більшого від себе. Нехай кожен дбає не про своє, але кожен і про інших... Робіть усе без нарікання та сумніву, щоб були ви бездоганні та щирі, «невинні діти Божі серед лукавого та розпусного роду», що в ньому ви сяєте, як світла в світі»* (До филип'ян 2:3, 4, 14, 15).

Зазвичай люди хочуть показати себе, що вони мудріші за інших, і тому виникають проблеми, злість, потім закиди один одному і пішло-поїхало по колу, як я називаю: «Зворотня реакція». Але Слово Боже і тут нас вчить дуже розумно: *«Хто мудрий і розумний між вами? Нехай він покаже діла свої в лагідній мудрості добрим поведженням!»* (Якова 3:13).

Дорогі читачі, як ви використовуєте дар мови? Чи навчилися ви настільки володіти своєю мовою, щоб вона завжди підкорювалася велінням освяченої совісті й святим почуттям? Чи вільна ваша мова від легковажності, гордості та злоби, обману і нечистоти? Чи вільна ваша мова від нецензурної лайки? Чи непорочні ви перед Богом?

Слова мають велику силу. Сатана по можливості намагається використовувати людський язик для своїх цілей. Самі по собі ми не можемо приборкувати цей некерований орган. Наша єдина надія – сподіватися на Бога і благодати Його по допомозі, тому що людина, в серці якої народився Христос, Сподівання слави, доведе це насправді *«в лагідній мудрості добрим поведженням!»*

У Христа був Апостол Петро, і ось яку настанову він дав: *«Нарешті ж, будьте всі однодумні, спочутливі, братолюбні, милосердні, покірливі. Не платіть злом за зло, або лайкою за*

лайку, навпаки, – благословляйте, знаючи, що на це вас покликано, щоб ви впадкували благословення. Бо хто хоче любити життя та бачити добрі дні, нехай стримає свого язика від лихого та уста свої від говорення підступу. Ухиляйся від злого та добре чини, шукай миру й женися за ним! Бо очі Господні – до праведних, а вуха Його – до їхніх прохань, а Господнє лице проти тих, хто чинить лихе!» (1 Петра 3:8-12).

Чудово написано, і коментарі тут зайві. Які корисні поради! Вони допоможуть розчинити наші «нерви», і тоді «зворотньої реакції» не буде. Тоді наші душі й наші тіла будуть здоровими.

Якщо правильний шлях так чітко позначений, то чому люди не йдуть ним? Чому не моляться і не працюють над досягненням цієї мети? Чому вони не прагнуть проявляти співчуття один до одного, але віддають злом за зло і лайкою за лайку? Хто не любить життя і не хоче бачити добрих днів? І тим не менше, як мало людей виконують умови і утримують свого язика від лихого та уста свої від говоріння підступу! Мало хто палко бажають наслідувати приклад лагідності й смиренності Спасителя Христа. Вони не розуміють, що лихослів'я – це подвійне прокляття, від якого більше страждає той, хто говорить, ніж той, хто вислуховує. Хто розкидає насіння розбіжності та ворожнечі, той пожинає у своїй душі смертоносні плоди.

«Блаженні миротворці». Благодать і мир покояться на тих, хто не бере участі в словесній перепалці. Всі, хто бояться Бога, залишаться строгими хранителями чистоти домівки і не тільки домашнього вогнища, а скрізь, де ми спілкуємося, працюємо, вчимося або маємо іншого роду заняття, будемо хранителями спокою.

Усі знають, що їжа без солі несмачна, тому Господь наш вчить: *«Слово ваше нехай буде завжди ласкаве, приправлене сіллю»*, щоб кожному відповісти з любов'ю і не відповідати на ті різкі слова, які звернені на нашу адресу. *«Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть»* (Від Матвія 5:9). Нехай буде так. Амінь.

Хочу закінчити кількома словами у віршованій формі. Автора я не знаю, але вони актуальні, і мені здається, не залишать байдужими тих, хто прочитають їх.

Як часто ми робимо боляче всім навмисне чи так, мимоволі...
Образливі фрази кидаєм в серця, не знаючи болі.
Як часто ми злісно рубаєм з плеча, терзаючи рідних, без слідства,
Ми граєм в злочинців і плачем самі, приносим каліцтва.
І з тими, хто любить нас, буваєм жорстокі,
І навіть із тими, кого щиро любим самі.
Кидаєм важкі та безжальні фрази, що душу калічать,
Немов би вогонь обпалюють їх наші слова, лишаючи шрами.
Не знаючи, як важко та довго загоюються душевні рани.
Та головне забуваєм, що хтось може й нашу душу скалічити,
Граючись з нами...

Розлучитися не можна пробачити. Де поставиш кому?

У справах зайшла до РАЦСу. Очікуючи в черзі до потрібного кабінету, я спостерігала жахливу картину. До того кабінету, де реєструють шлюб, очікували дві пари, а до кабінету, де подають заяву на розлучення, була велика черга.

Коли читаєш статистику і бачиш, скільки сімей розлучається, стає моторошно й жахливо. За статистикою, в Україні розпадається кожна друга сім'я. Тобто половина всіх шлюбів закінчується розлученням. Як?! Чому?! Адже кохали один одного, дали клятву один перед одним, чи це були лише порожні слова? Чому необхідно відразу бігти до РАЦСу і оформляти розлучення? Чому б не спробувати врятувати шлюб від розпаду??? Невже не шкода тих дітей, які хочуть мати і маму, і тата, адже вони люблять вас обох? Як можна так легко травмувати дитячу психіку і прирікати діток на страждання?

Чому люди не хочуть прислухатися один до одного? Чому люди не хочуть виховувати в собі повагу, поблажливість, тер-

пимість, щоб знайти спільну мову з дружиною (чоловіком), другим життя? Невже люди забувають, або ж не знають, що коли дають обіцянку бути вірними один одному до кінця днів, усе це реєструється в Небесних книгах? Перед Богом пишеться пам'ятна Книга, тому все, що реєструється на землі, реєструється і на Небі. Навіть якщо люди розлучаються, перед Богом вони залишаються чоловіком і дружиною, поки смерть не розлучить їх!

Ваш шлюб тріщить по швах? Коли почався цей поділ, відчуження один від одного? Коли порвалася та невидима нитка, яка пов'язувала вас святими узами шлюбу? Куди поділася та любов, яка поєднала вас, якщо так її можна назвати??? Невже кохання виявилось мильною бульбашкою? Хіба клятва, вимовлена вами перед вівтарем, перестає бути, анулюється, якщо ви подали на розлучення? Є тільки одна щира правда: перед Богом ви завжди залишаєтеся чоловіком і дружиною.

Один раз вчитель запитав у своїх учнів:

– Чому, коли люди сваряться, вони кричать?

– Тому, що втрачають спокій, – відповів один.

– Але навіщо ж кричати, якщо інша особа перебуває поруч з тобою? – запитав учитель. – Хіба не можна з нею говорити тихо? Навіщо кричати, якщо ти розсерджений?

Учні пропонували свої відповіді, але жодна з них не влаштувала вчителя.

Зрештою він пояснив:

– Коли люди не задоволені один одним і сваряться, їхні серця віддаляються. Для того щоб подолати цю відстань і почути один одного, їм доводиться кричати. Чим сильніше вони сердяться, тим голосніше кричать.

– А що відбувається, коли люди закохуються? Вони не кричать, навпаки, говорять тихо. Тому що їхні серця знаходяться дуже близько, і відстань між ними зовсім маленька. А коли закохуються ще сильніше, що відбувається? – продовжував учитель. – Не розмовляють, а тільки перешіптуються і стають ще ближчими у своєму коханні.

Врешті-решт навіть перешіптування стає їм непотрібним. Вони тільки дивляться один на одного і все розуміють без слів.

Таке буває, коли поруч двоє закоханих людей.

Так от, коли сперечаєтесь, не дозволяйте вашим серцям віддалятися один від одного, не вимовляйте слова, які самі по собі збільшують відстань між вами. Тому що може прийти день, коли відстань стане настільки великою, що ви не знайдете зворотного шляху і відразу підете подавати на розлучення. А хіба це вихід з положення??? Чому б не зазирнути у своє серце і не подумати: може, є й моя вина в тому, що ми віддалилися один від одного?

Сімейна проблема полягає тільки в одному – у невмінні, небажанні поступитися і вчасно закрити рота, зробити різкий СТОП.

ПОСТУПАТИСЯ! Щоб зберігся мир і взаєморозуміння, потрібно навчитися поступатися. Сімейне життя – це як дорога, а ти весь час за кермом. Треба знати, коли натискати на педаль газу, а також вчасно зуміти швидко зреагувати на обставини і натиснути на педаль гальма. А якщо ти відволікся чимось іншим, не поступився зустрічній машині, не пропустив авто, що обганяло тебе, не помітив перешкоди на дорозі, не загальмував вчасно, все – аварія, і може бути навіть зі смертельним результатом.

Так само і в сімейному житті є перешкоди. Не вистачає коштів, не виніс (винесла) сміття, не допоміг (допомогла) у домашніх справах, не подарував квіти, став(ла) звертати увагу на інших жінок (чоловіків). Багато таких перешкод зустрічається на сімейному шляху. Дорогий читачу, якщо вчасно не звернути уваги, де чекає тебе біда, і не натиснути різко на педаль гальма, не зробити різкий СТОП, тоді станеться аварія, а може і «смертельна поломка» вашого шлюбу. Добре, коли поломка не така велика і можна її полагодити! А якщо ні?! Зазвичай кожен думає: знайду іншого чоловіка або ж іншу дружину. Ніхто не сперечається, ви знайдете собі чоловіка (дружину), але ви знайдете ще більше проблем. Як правило, добрий чоловік або хороша дружина ніколи не покине свою сім'ю, навіть якщо в сім'ї бувають іноді й розбіжності. Усе можна вирішити мирним шляхом. Просто треба вміти вчасно закрити самому собі рот. Так, так, собі, а не іншому, як зазвичай виходить, коли кричать один на одного: помовчи! О, коли б кожен міг розуміти, скільки болю і горя вони

приносять своїм дітям, коли лають один одного криками і нецензурними словами! А потім такі діти так само роблять у своїх сім'ях, такі родини становлять суспільство, і от ми маємо те, що маємо, – хворе суспільство з покаліченими долями дорослих і дітей.

Поступатися, проявити розсудливість – це обов'язок кожної людини, і ніщо інше. Тільки одна усмішка, одне просте слово ПРОБАЧ, я помилявся(лася). Є такі слова: «Вогонь не гаситься вогнем, пожежі гасяться водою».

Перше, що не треба робити, – у жодному разі не можна розлучатися. Не тіште себе ілюзією, що знайдете краще. Ми ж коли сваримося з батьками, не думаємо, що треба шукати нових! Те ж саме і в сім'ї: чоловік і дружина повинні стати рідними людьми, єдиними на все життя! Головне – не помилитися у виборі! У дітей повинен бути рідний батько і рідна мати. У будь-якої дитини, яка знаходиться в інтернаті, спитайте: які у неї батьки? Кожен вам відповість, що вони найкращі, навіть якщо вони і не благополучні люди. Ви створили сім'ю, ви народили дітей, ви зобов'язані бути для них і батьком, і матір'ю. Без батька і без матері діти виростуть гірші в багато разів, ніж з батьками, між якими іноді і не все гаразд. Але ніколи, ніколи не з'ясовуйте ваші стосунки при дітях, для них це велика травма, адже вони вас люблять обох: і маму, і тата. Аборт – це злочин. А ви думаєте менший злочин, коли діти – сироти при живих батьках? Ви замислювалися над цим???

Цікаво, що в молодих сім'ях ініціаторами розлучень частіше стають жінки. Перший рік спільного життя вважається кризовим, багато сімей його не проходять. Частіше на розлучення подають дружини. В полоні страху, гордості й ненависті деколи людина робить такі помилки, про які шкодує все життя. Ці розлучені жінки через роки визнали свої помилки й розповіли, про що шкодують найбільше. Їхній приклад може допомогти молодим парам не наступати на ті ж граблі. Ось одна з них, ім'я називати не будемо, розповідає: «Згадуючи колишнього чоловіка, шкодую, що мовчала, коли відчувала, що не даю собі ради і потребую допомоги. Ми були в шлюбі, я народила доньку. Мені здавалося, що я повинна бути ідеальною, взяти на себе турбо-

ту про дитину, домашні справи і приготування їжі. Я подала на розлучення, думаючи, що зможу втекти від стресу, який собі створила. Була зла і ображена на чоловіка, який не розумів, у чому справа. Тепер усвідомлюю, що треба було просто попросити його по допомогу, коли потребувала».

А ось в чому зізналася інша: «Після весілля у чоловіка змінилися уявлення про те, якими мають бути стосунки. Ми постійно сперечалися. Мені не вистачило сміливості й розуміння, щоб визнати проблему і щось зробити».

А ось що каже третя жінка: «Я недостатньо думала про відповідальність. Я шукала винуватих і навіть не замислювалась, що я теж винна і повинна змінити свою поведінку. Мені здавалося, що після розлучення життя стане ідеальним, адже я вважала, що проблема була в чоловікові. Я не розуміла, що відносини в шлюбі можуть розвиватися циклічно і варто було докласти більше зусиль для вирішення проблем. Розлучення стало катастрофою для дітей, і я дуже шкодую, що не бачила, що причина в мені, і я подала на розлучення. Діти потім багато разів мені дорікали, що тільки я винна, що вони залишилися без батька». Таких прикладів безліч.

Зрозуміло, що є безвідповідальні чоловіки і не менш безвідповідальні жінки, але все одно Господь Бог ненавидить розлучення. У Біблії читаємо такі слова: *«Тож, що Бог спарував, – людина нехай не розлучує!»* (Від Марка 10:9). Якби люди звернулися до Бога за порадою та мудрістю, тоді не було б розлучень і сирітських дітей. Якби кожна людина старалася творити волю Божу, тоді всі жили б дружно і мирно. Якби кожен закарбував у свідомості сьому заповідь Божого Закону і дотримувався її, а вона говорить: *«Не чини перелюбу!»*, тоді не було б настільки багато жінок, які вели б розпусне життя. А коли немає таких жінок, тоді немає і таких чоловіків. Коли дружини вірні своїм чоловікам, то й чоловіки вірні своїм дружинам. І такий кругообіг безкінечний.

Хочеться всім сказати: не поспішайте розлучатися! Шукайте шляху до примирення, бо до цього закликає нас Господь Бог. Пробачте заради Бога і заради дітей. Не шукайте, немає ідеальних людей, просто навчіться зносити недоліки один одного. Перш ніж подати на розлучення, зазирніть в очі своїх дітей так

пильно, щоб ви побачили всю їхню біль і скорботу після фатальних слів: «Ми розлучаємося».

Після всього прочитаного, після відчайдушного погляду ваших дітей, зваживши всі за і проти, ви самі поставте кому між цими словами:

«РОЗЛУЧИТИСЯ НЕ МОЖНА ПРОБАЧИТИ».

Матеріал підготувала Діна Мельничук-Стратан

Дорогий читачу! Якщо у Вас виникли запитання, Ви можете задати їх, написавши нам за адресою: 58018 Чернівці а/я 864,

на електронну адресу: sdarm_LO@i.ua

*Або зателефонувати за одним з номерів: +380964113364,
+380668114464*

*Ви також можете відвідати наші сайти: www.sdarm.org
www.sdarm.zakarpatie
www.sdarm.md*

*Подивитися трансляцію богослужінь на каналі YouTube:
SDARM UA
SDARM ZAKARPATIE
SDARM MOLDOVA*

Головний редактор *Вячеслав Мельничук*
Дизайн і верстка: *Вячеслава Мельничука*
Корректоры: *Наталья Добинда, Анна Карвацька, Аліна Боднар.
Ірина Дудок, Оксана Калинина*

Бережіть

Що може бути сім'ї найдорожче?
Теплом зустрічає батьківський дім,
Чекають на тебе завжди і з любов'ю,
І проводжають в дорогу з добром!

Батько і мати, і діти всі дружно
Сидять за святковим столом,
І разом їм зовсім не сумно й не нудно,
Щасливі вони всі гуртом.

Любіть! І цінуйте те щастя!
Яке народилось в сім'ї,
Що може бути сім'ї найдорожче
На цій постраждалій землі.

сім'ю!